

Nemzeti Társalkodó

Junius 2dik napján 1855.

H e r c u l a n u m.

Nápolyból délkeletre a' tenger öböl mellett egy ország út *Castellamare* és *Salerno* felé vezet. Ezen út mellett a' váras kapujától kezdve hat orosz mértföldnyi távulságra (egy és fél geografiai mértföldnyire) egyik épület a' másikat éri, 's csak helyen helyen engednek az út mellett kertek barátságos kilátást, balról a' magasra emelkedett Vesuv tetőjére, melynek alja szőlőkkel van béültetve, jobbról pedig a' tenger síkjára, melyből a' *sphinx* formájú *Capri* szigete ütifel fejt. Ez élénk mozgásban lévő út mellett négy helységek fekszenek, *Nápolyhoz* legközelebb van *San Giovanni a Teduccio* helysége, melynek lakósi nagyobb részént a' nápolyi kereskedő házak szolgálból állanak; ezután van mingyárt *Portici* igen szép mezei házaival, és kertjeivel, hol a' nápolyi nemesség az esztendőnek legkelemetesebb részét october hónapját szokta tölteni, mingyárt e' mellett fekszik *Resina* helysége, mely még a' *Porticiban* lévő úgy nevezett *Palazzo reale* melletti házakon kezdődik; végre ezentúl *Tor-*

re del Greco igen munkás és műszorgalmáról híres mező város fekszik. Midőn *Resinában* a' templom mellett elhalad az idegen útas, nem is képzei hogy szekere a' hajdoni *Herculanum* színháza felett haladt-el. — Nem igen lehet nagyobb ellenkezés mint *Resinának* tarka, étellel 's elevenességgel teljes útszáiról, e' hajdoni szép városnak föld alatti keresztül kasul vésett, mély és sötét üregeibe leszállani, feljül az újváros útszáin a' szünteleni munkásság, a' nép lármája, a' tiszta jó levegő, a' felhőtlen tisztaságu kék ég, és alatt, a' föld alá temettetett hajdonkori városnak csendes halottas háza, a' homályos és bányá forma szűk utak, melyeket az új idő mestersége vésett az ó világ egyik várassának, 's művészeti nevezetességeinek feltanálására, hová semmi világosság le nem hathat 's csak a' fáklyák halvány fénye oszlatja a' fekete sötétséget, és ezen felyül a' vastag és nedves levegő. — Mivel mársok és még tudományos miveltségü férjfiak is, *Herculanum* és *Pompeji* várassait, hasonló helyzetben lenni állították, nem lesz szükség felett való *Herculanum* várassajelen állapotjának leírása, a' város kiásása kezdetének 's történeteinek rövid előterjesztésével, és az ottan tanáltatott különféle tárgyak általános megemlítésével együtt. — E' két városok csak azon egy tekintetben eggyeznek, hogy ugyan azon egy időben u. m. Krisztus születése után a' 79dik esztendőben november 25kán temetődtek föld alá a' *Ve-*

suv kirontása által. *Herculanum* a' *Vesuv*-nak nyugoti alján fekütt, *Pompeji* pedig a' hegynek déli oldala felől *Herculanum*tól nyolcz olosz mértföldnyi távolságra a' *Sarno* völgyében a' *Salerno*i út mellett. *Pompeji* várasát a' *Vesuv* ezen kitörésével, mely mint a' történet írók feljegyezték legelső kirohanása vala a' nevezett tűzokádó hegynek, a' hegy torkolatjából felemelkedett és a' szél ereje által dél felé veretett nedves hamu tömeg temette-el lassanként, *Herculanum*ra pedig ugyan ez alkalommal a' hegy torkolatjából egy csomó forró víz ömlött, mely iszapot, hamut, köveket és földet hordott magával, és előbb *Herculanum* várasának épületeit belőlről úgy megtöltötte, hogy a' később az épületekre hullott nagy terhelés alatt is azoknak fedelei bé nem szakadtak, mivel a' belőlről feltelt víz, sár, és kötömeg a' külső nyomásnak ellentállott, *Pompeji* várasában pedig a' lehullott nagy hamu massa terhe alatt, a' házak fedelei bészakadoztak. *Pompejit* a' *Vesuv*nak későbbi kitörései merőben kikerülték és többé semmi láva folyam nem érte a' várast; idővel azon lapály mely alá *Pompeji* temetve van különbféle plántákkal ültetett-bé, és még ma is azon része a' várasnak, melyet ki nem ástak, gabonával és szőlővel van borítva. *Herculanum*nak e' tekintetben is különböző vala sorsa, hat rendbeli láva folyamok látszanak ma is melyek egymás után *Herculanum*ra ömlöt-

tek és kőkeményiségü boritékjokkal a' már rég eltemetett várast még mélyebben eltakarták. A' *Vesuvnak* ezen kiömléseire épült az újabb időben *Resina* várasa, és *Portici*-nak egy része, és az idő különbféle viszonyosságai ezen kemény láva folyamból álló masszát is, végre a' mivelhetésre alkalmassá tették. — Hogy *Pompeji* városának épületeihez juthasson az ember csak 20 — 25 láb mélységü megkeményedett hamu masszát, melyet az oloszok *lapillinek* neveznek, kell keresztül ásni, ellenben míg *Herculanum*hoz juthatni, 50 — 60 láb mélységü részint láva folyam, részint más kemény és öszvetömötödött masszát kell keresztül vésni. — Ezért *Pompeji* városának kiásott épületei szabadon és az ég alatt állanak, ellenben *Herculanumba* föld alatti jukakon és mély sötét úton juthatni, a' mely részét kiásták is, az is merőben föld alatt van, és a' kiásott helyeknek is nagy részét bátorság okáért újból bé kellett földdel tölteni. — Mi előtt a' város kiásásához kezdettek volna, már az előtt esmeretes volt annak régi fekvése sokak előtt. Így egy régi föld abroszon, mely 1513ban készült, *Portici* mellett e' szavak olvashatók: *oppidu erculaneum*, és a' tizenhetedik századból több históriai munkákban említettik hogy *Resina* környékében régi emlékek tanáltattak. — A' város kiásásához a' múlt század elején kezdettek. *Lotharingiai Emmanuel Elbeuf* herczeg, 1709ben *Granatello* mellett a tenger partján egy mezei házat vásárla. Lak-

ját sima márvány kővel akarta kiékesíteni, 's tudakozódván ez iránt azt hallá, hogy azon vidéken a' kutakban sok márvány követ sőt még márvány oszlopokat is lehetne tanálni. Az utasítás szerint *Resinában* egy kutat ásatni kezdett, 's szerencsésen fel is tanálta a' mit keresett, mert azon kút történetesen éppen a' régi *Herculanum* színházába szolgált-le. — A' szerencsés felfedezés után tovább folytatta az ásást 's még pedig a' hajdoni *forum* és a' régi *basilica* irányjában. Ezen munka az 1717dik esztendeig tartott, mikor is *Emmanuel* maga mezei házát eladta és *Nápolyt* végkép oda hagyta, 's ekkor az ásások is félben szakadtak. — Az 1738dik évben *IIIIdik Károly* nápolyi király uralkodásának negyedik évében az ő parancsolatjára *Mocco Alcubier* építő mester felügyelete alatt újból nagy szorgalommal neki kezdettek a' kiásásoknak, a' fennemlített kút volt ekkor is a' bójáró hely, és ekkor tanáltak itt egy feljül írást, melyből azt erősítették, hogy azon épület a' régi *Herculanum* színháza lehetett. A' feljül írás e' volt:

Ap. Claudio. C. F. Pulchro

Cos. Imp.

Herculanenses. post. Mort.

IIIIdik Károly maga személyesen is megakarta szemlélni a' föld alatti útát és a' város kiásott részeit, 's ezért az említett kút szomszédságában egy tágasabb és alkalmasabb bójárót készítettek, és ez az az út, melyen ma is lejárnak a' régi herculanumi szin-

házba. A' király parancsára itt még egy egyenes irányzatba lefelé menő tágas üreget is ástak-ki, melynek felső részéről, a' színháznak néhány néző helyeit, üléseit, és lépcsőt is lehet látni. — A' király az itteni tanált ritkaságokat, mesterség és művészet kincseit *Porticiba* a' királyi mezei lakházba vitette; a' falak festéseit és ékességeit is nagy mesterséggel leszedték, és az 1755ben alapított herculanumi academia, az ásás irányzatának vezetésére, a' tanált művészeti ritkaságoknak vizsgálatira és elrendezésére megbízott, és mivel a' római művész *Bayardi* 1744től kezdve nyolcz évek alatt vizsgálódásiba semmi kívánt sikerrel nem haladott, 's nevezetes tanálmányt nem tett, az üregek kiásásának rendszeres vezetése és igazgatása egy *Véber Károly* nevü helvetára bízott, és a' herculanumi academia 1760ban a' tanált mesterségi ritkaságoknak magyarázatját és világosítását kiadni elkezdette, melyből eddig elé tizenegy folio kötetek jelentek meg, *IIIIdik Károly* halála után, a' ritkaságok vizsgálata, és a' váras kiásása mind lassabban folytattatott, míg a' mult század vége felé közbe jött politikai nevezetes történetek miatt azok tökéletesen félbe szakadtak. — Ha a' váras eddig elő felfedezett részeit megtekintjük, 's ezeket a' régi történet íróknak ezen váras kiterjedéséről 's hajdoni fényjéről tett leírásaikkal öszve hasonlítjuk, az első tekintet-re látható, hogy ezen várasnak még igen kevés része fedeztetett-fel, 's különösen azon

rész, mely mellék épületeivel együtt nevezetes ritkaságok tárháza lehet t. i. a' *forum* csak egyik feléről ásatott-ki. — A' színházban a' szinpad a' tenger szine felett huszan-kilencz párizsi lábbal van felyebb emelkedve, a' szinpadtól az épület legfelsőbb tetejéig hatvanegy párizsi láb van, az üreg legfelső bėjárásától, le a' szinpadig nyolczvan-negy párizsi láb mélység, — a' *Resinán* keresztül menő ország út pedig az üreg bėjárójánál még tizenkilencz párizsi lábbal van felyebb, és e' szerént a' szinpad a' mostani ország út alatt száz három párizsi láb mélységre fekszik. — A' színház a' mint magnestő által tett próbák után tudhatni, mert ezen föld alatti sötét üregben az épület fekvését másként nem lehet meghatározni, észak nyugotra fekszik. Biztos vezető nélkül e' sötét útakon, üregekben és lyukakban, e' föld alatti labyrinthban, járni éppen lehetetlen söt veszélyes is, mert az utak előbb minden rendes czél nélkül, különféle irányzatokban vágattak, 's a' mi még veszedelmesebb különböző magosságokra is vésettek hogy az épület különböző emeleteibe juthassanak. Ehez járul még az is hogy főként a' nyári hónapokban az ezen méjségbe szorúlt nedves levegő a' tüdőre oly alkalmatlan és kedvetlen hatással van, hogy e' szorúlt nedves levegőből minden csak hamar felkivánczik az áldott nap melegítette földszínére. — A' felső városnak *Resinának* több épületjei és egy útszája éppen a' régi

színház felett állanak, ezért a' kiásásban arra vigyáztak hogy a' színházban mindenütt nagy föld tömegek hagyattak támasz gyanánt középben, hogy a' felső föld terhét tartsák, és e' miatt azon vulkáni massának mely a' színházat eltemette csak kevés részét lehetett kiásni.

A' színház felfedezésén, a' csüggesztő hosszas és unalmas munkára bátorságot nyerve, és a' régi *Herculanumnak* ezen helyzetben fekvéséről megbizonyosodva kettőzött igyekezettel folytatták a' munkálkodást 's különböző irányzatokba esmét utakat vés-tek hogy a' város belsőjébe juthassanak. Itt legelőbb a' *forumra* tanáltak, 's innen a' tenger felé fekvő részt vizsgálták-meg. Ennek pompás fényessége a' *Pompeji forumnak* pompáját bizonyosan feljül múlhatta, a' mint az ezt körül kerítő *porticusból* és az itt tanáltatott művészeti ritkaságok gazdagságából következtethetni, de fájdalom a' *forum* a' felső városnak épületeivel 's különösen a' *resinai* nagy templommal fejről úgy bé van építve hogy az itteni ásás nem bátorságos, és a' város ezen részén fekvő földnek és láva folyamnak mélysége sokkal nagyobb, mint a' város tenger felé eső részén fekvő föld tömege, 's ez okból az ásások itt mélyre nem igen haladhattak. — Az útszának azon részén, mely a' színházról a' *forum* felé viszen és harmincz párizsi láb széles, tovább folytatták az ásást, és itt a' bal oldalon egy nagy épületre tanáltak, mely osz-

lopokon nyugvó bázilicával volt körül véve és itt az oszlopok közti nyílásokban a' fal mellett több öntött ércz és márvány oszlopokat tanáltak, ezen épületet *basilicának* neveztek. — A' *basilicával* által ellenben az útsza másik oldalán két kicsin templomot fedeztek fel, melyben különbféle áldozati eszközök és kép-szobrok valának. Ezeken kívül tanáltak még három templomot, egyet a' színházhoz közel, kettőt pedig a' *forumon* túl és ezekben régi sirboltoknak is látszottak nyomai. — Mivel a' *forum* körüli ásásokat a' fenemlített nehézségek akadályoztaták, a' munka inkább a' tenger felé menő egyenes irányzatban folytattatott, a' hol rendszeren épült útszakra 's ezekben magános lakházakra tanáltak. Mind az útszák mind a' házak itten igen sokat hasonlítanak a' *Pompejiben* lévőkhöz, a' lakházak kicsinek, szorossak, és alacsonok, az útszák szekér ut szélességűek, két oldalain rostélyal elrekesztett gyalog úttakkal ellátva és láva kövel vannak kirakva. A' magános lakházak közül egyikben, mely hajdon bor áruló ház lehetett égetett földből készült nagy edények, bor tartók vagy hordók tanáltattak.

Sajnálni lehet, hogy *Herculanum* kiásásában igen hibás rendszert követtek. Alig ástak ki egy házat, mihelyt az abban tanáltattakat megvizsgálták 's ha nevezetes ritkaságot tanáltak azt kivették, a' nagy bajjal kiásott házat legottan bétöltötték a' közelebbi házakból kihányt földel és kövekkel, 's

részint tunyaságból részint azon tulságos félelemből hogy a' fejek felett lévő föld le ne omoljon, az épületekből kitakarított nagy rakás földet és köveket nem hordották ki a' szabadra. —

A' városnak ezen résziben tett kiadásoktól egészen külön válva, később csupa történetből, egy igen pompás épületre akadtak mely az itten tanáltatott régi nevezetességekről és művészeti ritkaságokról mérve, a' leggazdagabb volt, melyet eddig elé *Herculanumban* és *Pompejiban* tanáltak, és ez volt egyedül az, melyben a' régieknek *papyrus* türetjeire akadtak. — Midőn 1759ben egy magános ember saját használatára maga telkén kútát ásatna, a' kútásók régi lakházakra bukkantak. Ezt megtudván III. Károly legottan tovább folytatta az ásást, 's minél több ritkaságokra akadtak annál nagyobb pontossággal és szorgalommal folyt a' munka. A' föld színétől mérve 70 — 80 párizsi láb mélységre ástak-le, és ennek is felügyelete a' már említett *Véber Károly* nevű helvetára bizattatott. — Ezen épületet *Casa di Campagnának* mezei háznak nevezték, mivel egész fekvése és alakja a' bölcselkedés egy hajdonkori barátjának *villáját* képezi. Elsőben ezen épületnek kertjére tanáltak mely egészen kö fallal van kerítve, 's melyhez egy sor oszlopos boltozat ragad; ennek közepében egy 210 párizsi láb hosszúságú és 22 párizsi láb szélességű vitzartó volt, melyet tetszés szerént feredésre is le-

heté használni. A' kertben sok márvány és öntött ércz kép szobrok tanáltattak; a' kertre nyílt az igen szép izléssel épült ház, díszes szobáival, melyeknek földje vagy alpadlázatja igen szép színű mozaik kövekkel volt kirakva, a' házan túl esmét egy kert volt, melyben forrás és kép szobrok tanáltattak, rövideden itt lehet legelőször látni egy pompás és minden féle fényel és kényelemmel ellátott régi mezei lak vagy mulató háznak képét. De a' mi ezen épületben legnevezetesebb tanálmány, azok azon papyrus türetek, melyeket a' főépületnek egyik szobájában tanáltak. Később a' belső *porticusban* szekrényekben többeket is tanáltak, hanem ezek minnyájan oly elsovadt állapotban vannak, hogy ezeket csak a' legnagyobb mesterséggel és végetlen türedelemmel lehet lebontani és olvashatóvá tenni. Ezen nevezetes ritkaságok 1752 octoberétől kezdve 1754 augustusáig ásattattak-ki és fedztettek-fel. Most már a' városnak ezen felfedezett része is újból bétöltetett és hozzá járulhatatlan állapotban van, és a' hajdon *Epicurus* oskolájából volt *philophusnak* mezei mulató háza felett ma minden nemű kereti plánták a' leggazdagabban teremnek. *Muratnak* nápolyi uralkodása alatt nagy előmenetellel dolgoztak *Pompeji* kiásásán, de *Herculanumot* nem is illették. — Midőn pedig a' bourboni házból való *Ferdinand*, atyja királyi székére újra fellépett, más dolgok foglalák el, mint sem régi eltemetett kő fa-

lak kiásására fordithatta volna figyelmét. —
(végzete közelebbről).

K ü l ö n ö s s z o k á s o k.

Az *Olaszoknál* divatoz egy mindenektől kárkoztatott 17 században kezdődött szokás, melyen, ki csak legkevésbé is esméretes az olasz féltékeny, 's tüzes indulatjával, nem győz eléggé csudálkozni. Ez a *cicisbeatura*, magyar értelemben, *házibarát tartás*. Az olasz nő, csak házában társalkodik férjével, ha ki mégyn házától, társaságba, játékszínbe, vagy akárhová is, nem férje, hanem a *cicisbeo* (vezető, kísérő, cavaliere servente) társaságában, 's karján megyen ki. Csak áldozó csötörtökön, 's n. pénteken oly szerencsés a' férj hogy megnyerheti karját hölgyének, máskor mindég a' férj pótlék, a' *cicisbeo* van mellette, ki nyájaskodásaival, töbnyire izetlen tréfaival, újságokkal 'sat. igyekszik elűzni donnájának unalmait. Az újabb korban azonban kezd kimeni divatból ez az izetlen, a' házi élet csendességével boldogságával ellenkező, 's még a' *cicisbeo*nak erszényét is kiüritő szokás. — Szűkebb 's kényesebb a' magyar hölgy, ily értelmű szokás gyakorlására, de, mi tüzes egész! Magyar férjek is, nehezen szivelnök magunk mellett az ily nemű korcs pótlékokat. —

Chinában a' nő nemnek legfőbb ékes-

sége a' kicsiny láb, ezokért a' bábák a' cse-
csemő leánykának lábait öszve sajtolják 's ki-
nos kicsinységben növesztik *). A' férfiaknak
a' hosszú köröm diszes, melyel még a' do-
logtalan asszonyok is kevélykednek. Körmei-
ket tisztán tartják, hogy csak nem álltát-
szokká lésznek, 's éjre bambus tokban té-
szik. Az udvariságban szinte meghaladhatat-
lanok. Útasításuk van a' legkissebb társalko-
dási czikkely iránt is; 's azt rendszeresen ta-
nulják. A' chinai ember legjobb barátját is
csak csizmáson meri elfogadni. A' ki valakit
meg akar látogatni, annak előre egy ív pa-
pirosra festett virágok közzé a' leghizelgőbb
kifejezésekkel adja tudtára czélját. Némely
déli tartományaiban, köszöntés helyett, ezen
kérdéssel élnek: „Ettél már ma riskását?!“

A' *Knisztenoknál* a' hadi tanácsok, fon-
tos gyűlések, pipázásra szolgáltatnak alkal-
matosságot. Itt a' szent pipaszár minden vil-
longásnak, 's pernek véget vet; mert míg
valaki mással villangólag van, nem pipázha-
tik a' közös sz. pipából. Tanácskozásaikban
asszonyok részt nem vehetnek, hanem éne-
kelnek, 's tánczolnak a' tanácsház körül. —

Norvegiában Drontheim nevű városban
oly igen kapnak az idő változáson; hogy az
örök kötelességek oránként kikiáltani az idő
változásait.

A' *Törököknél* midőn valamely asszony
férjét mód nélküli bujaságáért elakarja hagy-

*) Réz, vagy vas hádog cipőkben jártattyak e'
végre; ezért is járások erőtlen, tántorgó:

ni; a' Kady eleibe mégyen, 's ott minden szó nélkül, lábain lévő bőr kapczáit leveti, 's vissza fordítja; mely által mit jelentsen az asszony, jól érti a' Kady; az elválást helyben hagyja, 's szabadságot ad néki más-hoz való menetelre, E' példa azonban nagyon gyéren történik. —

A' *Senegali Negereknél*, midőn meghal valaki, elsőben a' háziak, majd az egész falu rendre ordítanak, úgy hogy az egész faluban halható legyen az ordítás. A' sirt étellel és itallal rakják-meg, 's úgy temetik-el a' halottat. A' temetés után F o l g á r vagy három éjjen tartó halotti táncz tartatik a' holtak tiszteletére,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' pénztelen ember.

A' pénztelen nem egyéb, hanem egy test lélek nélkül: — egy fenjáró halott — egy ijesztő valami. — A' vele való találkozás szomorú, — társalkodása unalmas, és többnyire terhes. — Ha valakit megakar látogatni: ritkán kapja azt otthon, és ha száját a' szólásra megnyitja: félbeszakasztyák azt minden pillantatban, ne hogy beszélgetést kezdhesen, mert kiki fél, hogy beszédgyét pénz-kéréssel fogja végezni. — Kerüli őtet minden mint valami nyavajást, 's néha úgy is nézettetik, mint a' földnek haszontalan terhe. — Ha esze és tudománya van: nem tudja azt kitüntetni, — ha pedig nincs, úgy nézet-

tetik, mint egy két lábu rémkép, melyet a' természet rossz launéjában hozott elé. — Ha ellenségei vagynak: azok őtet semminek, zérusnak nevezik; — a' kik pedig kimélleni láttatnak is őtet, az ő dicséretét vagy ajánlását csak váll vonittással kezdik. — Reggel a' szükség ebreszti és költi-fel őtet az ágyból: estve a' nyomoruság és sohajtás kísérik oda vissza. — Az ő külsője és maga viselete az asszonyoknak nem tetszik; — a' szerelem leányi pedig úgy beszélnek rólla, mint egy hermaphroditusról. — A' vendéglők (tracteur) úgy tartják, hogy ő; mint a' Camaeleon csak aérrel él; — a' szabók pedig azt, hogy mint első szülőink, ő füge fa levelekkel öltözködik. — Ha valamiről ítélni, vagy reflectalni akar: arra senki se figyelmez; ha prűszszent, azt senki észre nem veszi. — Ha valami szüksége van a' kereskedőknél: nyomban kéri tőle a' fizetést; ha pedig adósságai vagynak: már ekkor selma a' neve, 'sat. — — — Ezért mondja a' francia költő:

„L' argent chez les mortels est le souverain bien,
 „C' est par lui, qu' on arrive au but, qu' on se propose,
 „Avec un peu d' argent un homme est quelque chose:
 „Un homme sans argent est un peu moins que rien.

az az:

A' pénz a' halandóknál a' legfőbb jó. — Ez által jut az ember a' maga feltett céljára. — Egy kevés pénzel az ember már valami: — a' pénzetlen ember valamivel kevesebb mint semmi.

Ezért mondotta a' német költő is:

„Nur Geld genug: so ist die Welt zu Kauf
 „EingoldnerSchüssel schlieszet alleThüren auf.
 az az: Csak pénz legyen elég: az egész vi-
 lág mindjárt eladó lesz. — Egy arany kolts.
 minden ajtókat feltud nyitni. —

Ha már ennyiben van: ne felejsük-ki
 innen a' romai velős poétát-is, Horatiust,
 a' ki ezen tárgyra így szól:

„Virtus, fama decus, divina, humanaque pulchris
 „Divitiis parent; quas qui construxerit, ille
 „Clarus erit, fortis, justus, sapiens etiam, et rex
 „Et quicquid volet. — — — — —

K. J.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jó partie a' házasságra.

Milton (az angol poéta) szinte egy-
 szersmind vesztette-el feleségit és szeme vi-
 lágát; — még is csak hamar ismét meghá-
 zasodott azután. — Egy barátja nagyon csu-
 dálkozott azon, hogy az ő vakságát nem néz-
 vén, valamely asszony reá határozhatta ma-
 gát arra, hogy hozzá mennyen férjhez. —
 Nagy tévelygésben vagy, barátom, — fele-
 le Milton: — ha még ezen kívül süket is
 volnék: így bizonyosan a' legjobb partie len-
 nék egész Angliában. —

K. J.